

Виробництво

Ріпак в Україні перестає бути однією з пріоритетних культур. За офіційними даними, урожай ріпаку 2012 року став мінімальним за останні п'ять років і склав близько 1,2 млн т. У підсумку, у світовому масштабі Україні належить всього 2% сумарного виробництва ріпаку, і це при тому що наша держава посідає одне з провідних місць серед експортерів цієї олійної в Європу.

У 2012 році урожай **сої** склав 2,5 млн. т. Сьогодні існують заяви від влади, що в Україні існує план збільшення виробництва даної культури до 5,1 млн т до 2018 року. Зокрема планується збільшення площ посівів сої до 2 млн га (у 2012 році - 1,3 млн га). А також використання новітніх технологій для збільшення врожайності сої на 25% - до 2,5 т / га (у 2012 р. - 2 т / га). Згідно з офіційними даними, Україна входить до десятки найбільших виробників сої в світі. Кількість сільгоспвиробників, які займаються вирощуванням сої в нашій державі, постійно зростає. На сьогодні за сучасними технологіями сою в Україні вирощують майже 7 тис. господарств.

В поточному сезоні посівні площі під **соняшником** склали 5,13 млн. га, що на 8% більше ніж в попередньому (4,7 млн га). Середня врожайність насіння соняшнику в 2012/2013 МР склала 17 ц/га проти 20 ц/га в 2011/2012 МР. Неприятливі погодні умови позначилися також і на якісних характеристиках насіння соняшнику. Зокрема, учасники ринку відзначали велику кількість оліенасіння з низькою олійністю, яка в деяких випадках не перевищувала 38-40%. У підсумку в 2012 році, незважаючи на всі песимістичні прогнози, в Україні був зібраний досить високий за останні кілька сезонів і невисокий в порівнянні з минулим сезоном урожай соняшнику, який склав 8,6 млн т (проти 9,4 млн т в 2011/2012 МР).

	Загальна зібрана площа, тис.га	Відхилення від 2011 року, %	Валовий збір урожаю, тис. т	Відхилення від 2011 року, %	Урожайність, ц з 1 га зібраної площі
Олійні культури – всього	7143,52	5,6	12074,1	-3,0	16,9
- соняшник на зерно	5081,69	7,7	8387	-3,3	16,5
- соя	1412,43	27,2	2410,2	6,4	17,1
- ріпак	547,01	-34,3	1204,4	-16,2	22,0

Запаси

В Україні продовжують скорочуватись запаси зернових та олійних. Так, станом на 1 червня 2013 року наявність зернових та насіння соняшнику на всіх (сільськогосподарських, зберігаючи та переробних) підприємствах на 41,9% менше порівняно з попереднім роком.

Згідно з даними Держстату, запаси насіння соняшнику до 1 червня поточного року склали 1,2 млн т, що на 37% менше, ніж на аналогічну дату минулого року, у тому числі безпосередньо в агропідприємствах

зберігалось 0,5 млн т (на 5% менше).

Станом на 1 червня на зберігаючих та переробних підприємствах було в наявності 68,35 тис. т сої. Вперше за останні два роки цей показник нижчий в порівнянні з минулорічними аналогами, порівняно з 2012 роком він вдвічі менший. Запаси ріпаку у травні 2013 року, порівняно з показником на аналогічну дату минулого року, менші на 75,5% та складають 33,57 тис. т.

Експорт

Станом на 1 червня з початку 2012/2013 маркетингового року експорт олійних культур з України склав 2,72 млн т. за результатами звітної періоду експорт сої наздогнав експорт ріпаку. Так обсяг експортованої сої з вересня по травень включно склав 1,28 млн т, а експорт ріпаку з липня по травень – 1,26 млн т. Експорт насіння соняшнику з початку 2012/2013 МР склав 127,9 тис. т.

Протягом травня на експорт було відправлено 9,4 тис. т ріпаку, 50,4 тис. т сої та 4,9 тис. т соняшнику. Загальний експорт олійних протягом травня склав 65,6 тис. т.

Експорт олійних культур в 2013/14 МР прогнозується на рівні 3,6 млн. тонн, що стане максимумом за останні 5 років. При цьому головною експортною культурою поступово стає соя. Крім того, очікуються рекордні обсяги виробництва та експорту продуктів переробки олійних - рослинних масел, шротів і макухи.

Експорт олійних у 2012/2013 МР, тис. т

	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Всього
Олійні	51,7	208,7	407,8	441,8	249,5	282,1	355,6	287,1	194,1	182,6	65,6	2726,6
Ріпак	49,4	204,1	342,8	260,2	37,8	91,1	140,4	101	9,9	17,7	9,4	1263,8
Соя			43,5	144,5	179,4	170,5	202,9	164,9	169	160	50,4	1285,1
Соняшник			5,9	28,1	24,8	17,3	9,6	19,4	14,4	3,5	4,9	127,9
Льон			10,7	5,8	6,2	2,4	1,9	0,6	0,4	0,6	0,3	28,9
Гірчиця	2,3	4,6	5	3,1	1,3	0,9	0,8	1,1	0,6	0,9	0,5	21,1

Поточна ситуація

На ринку **насіння соняшника** за підсумками 25 тижня відзначалося збільшення пропозиції, що було зумовлено тим що аграріям необхідно звільнити складські приміщення для нового урожаю зернових. Якість пропонованої олійної не завжди відповідало вимогам ГОСТу.

Більшість переробних підприємств не переглядали закупівельних цін, так вони варіювалися в межах 4750-4950 грн/т на умовах франко-елеватора в залежності від регіону. Закупівельні ціни на умовах СРТ-підприємство варіювалися в межах 4800-5050 грн/т.

Закупівельні ціни переробників маслоробного сектора протягом минулого тижня, як правило, також не зазнавали істотних змін - 4650-4750 грн/т на умовах самовивозу з господарства.

Соеві боби продовжують зростати в ціні через низьку пропозицію, що спричинена відсутністю достатніх залишків.

В центральному регіону, пропозиції сої надходили найчастіше за цінами в межах 5300-5600 грн/т на умовах самовивозу з господарств. В північних і західних областях, закупівлі соєвих бобів здійснювалися за цінами переважно в межах 4700-5000 грн/т без урахування вартості доставки. У той же час, переробники західного регіону відчували певні труднощі з формуванням сировинної бази з огляду на те, що вільні запаси сої у сільгоспвиробників фактично були вичерпані. Закупівельні ціни в південному регіоні озвучувалися в межах 5000-5300 грн/т без урахування вартості доставки. Також слід зазначити, що в умовах конкуренції між переробними підприємствами, частина переробників переглядала ціни попиту в бік підвищення, бажаючи таким чином залучити додаткові обсяги сої.

Ринок ріпаку активізувався, що пов'язано з початком збирання олійної на півдні України. Але, варто зазначити, що попит в даному сегменті недостатньо активний. Так деякі господарства Запорізької області пропонують купити олієнасіння по 4000 грн/т на умовах самовивозу. В Херсонській області одне з агропідприємств за вже наявні у нього в наявності 10 тонн ріпаку 4400 грн/т з місця.

У той же час, середні ціни попиту трейдерів на готівковий ріпак в південних областях залишають 3900-4050 грн/т EXW, посередників - 3700-3800 грн/т. Нечисленні переробники ріпаку, розташовані переважно в центральному та північно-західному регіоні, із закупівлями поки воліють почекати до прояснення цінової ситуації в довколишніх від себе областях.

Експертно-орієнтовані компанії були готові здійснювати закупівлі насіння озимого ріпаку за цінами від 4000 грн/ті до 4300 грн/т EXW. Переробні підприємства озвучили закупівельні ціни в діапазоні від 4000 грн/т до 4500 грн/т.

